

Krzysztof Witkowski

Powojenne Koło

w obiektywie
Rocha Adamkiewicza



Powojenne Koło w obiektywie Rocha Adamkiewicza

Opracował: Krzysztof Witkowski

Koło 2025

Wydawca:



Gmina Miejska Koło
ul. Stary Rynek 1
62-600 Koło

www.kolo.pl

Znajdź nas na



Skład i druk:
Presilo Studio s.c.
www.presilo.pl

ISBN 978-83-964220-9-5





Od Autora

Minęło już kilka lat od pierwszego wydania albumu „Koło na dawnej pocztówce”, w którym zawarte były widokówki Koła do 1945 r. Już wtedy kielkowała u mnie myśl, aby wydać w przyszłości album zdjęć Koła z okresu powojennego. Pan Roch Adamkiewicz jest postacią, której warto poświęcić monograficzny album, albowiem przez kilkadziesiąt lat był on niewzruszonym i wytrwałym kronikarzem miasta Koła.

Zdjęcia powojenne ukazywały się wcześniej w albumach autorstwa kolskiego regionalisty i społecznika Mariusza Kozajdy, jak również w przestrzeni wirtualnej internetu. Jeśli chodzi o zdjęcia autorstwa śp. Rocha Adamkiewicza publikowano je głównie w internecie. Jest to jednak zbiór mocno rozproszony i warto ukazać jego dorobek w zwartym, monograficznym albumie. Cezurą chronologiczną jest rok 1989.

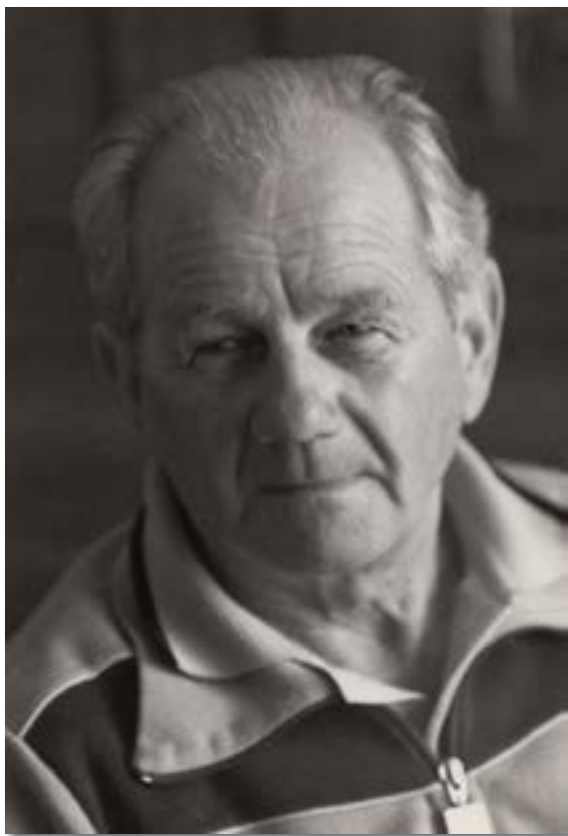
Miasto Koło, jak każdy zurbanizowany ośrodek, zmieniało się na przestrzeni lat. To dzięki źródłom ikonograficznym możemy te zmiany prześledzić i oddać się przyjemnej podróży w nieodległą przeszłość. Czas po 1945 r. to okres odbudowy kraju i rozwoju przemysłu. Fotografie pokazują też bólczki okresu Polski Ludowej, jak chociażby ogromne kolejki do sklepów, czy wszechobecną propagandę tego czasu.

Zmiany urbanistyczne następowały i następują bardzo szybko, dlatego warto cofnąć się o kilkadziesiąt lat i retrospektywnie spojrzeć na nieodległe, lecz jednak dawne Koło. Oddajmy się tej sentymentalnej podróży w przeszłość.

W tym miejscu chciałbym bardzo serdecznie podziękować właścicielowi fotografii Panu Pawłowi Adamkiewiczowi, synowi Pana Rocha Adamkiewicza, za ich udostępnienie do niniejszego wydawnictwa.

Życzę Państwu przyjemnej lektury.

Dr Krzysztof Witkowski
Burmistrz Miasta Koła



Roch Adamkiewicz
1925 - 2013

Roch Adamkiewicz podczas pracy w zakładzie N. Fufajewa (fot. z lewej).
Książka pracy Rocha Adamkiewicza z okresu okupacji niemieckiej (fot. z prawej).



Roch Adamkiewicz podczas pracy w zakładzie N. Fufajewa.

Roch Adamkiewicz (ur. 10.06.1925 – zm. 10.01.2013 r.). Kolski fotograf samouk oraz kolekcjoner starych zegarów. Swoją karierę fotografa rozpoczął w Kole podczas okupacji niemieckiej. Od 24 listopada 1942 r. pracował w zakładzie fotograficznym Nikolaja Fufajewa - Niemca, który przybył do Koła z Rygi i prowadził swoje atelier przy ul. Sienkiewicza. Jak wspomina syn: „Fufajew słuchał się mojego ojca we wszystkich sprawach związanych z fotografią, albowiem wiedział, że tata miał niezwykle talent i dar nie tylko do fotografii, ale również do naprawy aparatów”.



Kontakty für Fotografen			Kontakty für andere Berufe		
1 Name und Adr. des Fotografen (Kontaktdaten)	2 Berufliche Interessen des Fotografen	3 Tag des Besuchs des Fotografen	4 Name des Kontaktpersons des Berufs	5 Tag des Besuchs des Kontaktpersons	6 Berufliche Interessen
1. DROGERIE PETER WILK Werkstätten (Fotofabrik) (Werkstätten)		<i>August 22/42</i>	<i>Lagermeister</i>		<i>Lagermeister</i>
2. DROGERIE PETER WILK Werkstätten (Fotofabrik) (Werkstätten)		<i>August 22/42</i>	<i>Lagermeister</i>		<i>Lagermeister</i>
3. Foto-Atelier und Vergrößerungs-Atelier N. FUFJEW Werkstätten (Fotofabrik) (Werkstätten)		<i>Solo und Vergrößerung 1942</i>	<i>Foto- Vergrößerer</i>		<i>Foto- Vergrößerer</i>
4. Imaginedia Werkstätten (Fotofabrik)					



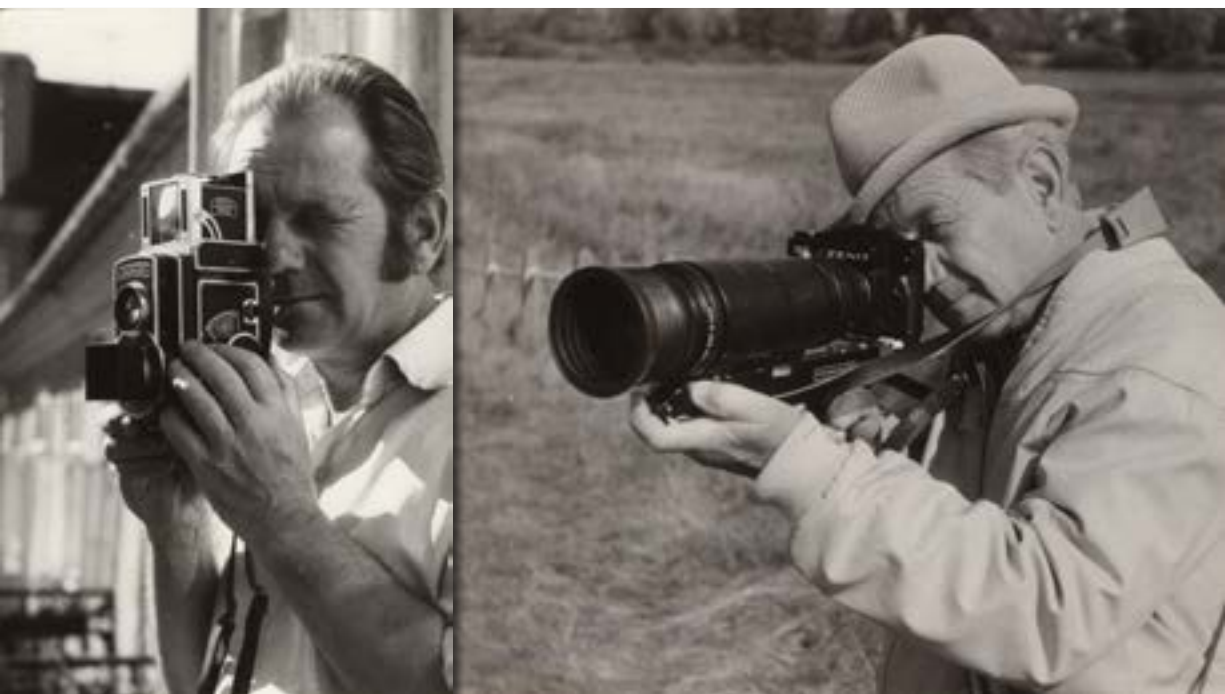
Roch Adamkiewicz na zdjęciu wykonanym w atelier N. Fufajewa w Kole.



Rodzina i pracownicy atelier N. Fufajewa (właściciel i jego żona na dole w środku). Młody Roch Adamkiewicz w środku u góry.

Po wojnie Pan Roch wyjechał do Łodzi, gdzie w latach 1946-1949 naprawiał sprzęt fotograficzny. Po powrocie do Koła kontynuował swoją pasję. Wykonywał zdjęcia i widokówki, które odsprzedawał. Dodatkowo zajmował się naprawą zegarów i zegarków oraz radioodbiorników. Kolekcjonował stare zegary i aparaty fotograficzne. Był skromnym człowiekiem, który co dnia oddawał się swojej ukochanej pasji. Dzięki temu pozostawił nam nieocenioną spuściznę, z której możemy czerpać do dnia dzisiejszego.

Kolski fotograf „w akcji” (po lewej w 1976 r., a po prawej w 1995 r.).





Widok na ul. Broniewskiego w kierunku ul. 20 Stycznia (lipiec 1975 r.).

Bloki przy ul. Broniewskiego (na pierwszym planie
obecny blok nr 13) – lipiec 1975 r.





Osiedle Broniewskiego (na pierwszym planie napis propagandowy).



Ulica Włocławska (po lewej stronie budynek Cechu Rzemiosł Różnych).



Osiedle Włocławska. Po lewej stronie w dalszej perspektywie widać budynek węzła ciepłego oraz pierwszy komin miejskiej kotłowni (II poł. lat 70-tych, lub pocz. lat 80-tych).

Deptak na ul. Włocławskiej. Po prawej stronie biurowiec Spółdzielni Mieszkaniowej w Kole (21 sierpnia 1989 r.).





Ulica Broniewskiego. W tle po lewej stronie budynek Szkoły Podstawowej nr 3, a po prawej blok nr 13.



Ulica Broniewskiego z widokiem na skrzyżowanie z ul. 20 Stycznia. Po lewej stronie ceglany budynek, gdzie po przebudowie znajduje się obecnie kwaciarnia.



Deptak na ul. Włocławskiej.

„Pochód” krów ulicą Blizną.





Osiedle Włocławska-Wojciechowskiego. Po prawej obecny blok Włocławska 15.



Widok na blok przy ul. Toruńskiej 66 (po prawej)
i bloki przy ul. Broniewskiego.



Prace wykończeniowe wokół nowo powstałego budynku Powiatowego
Domu Kultury (obecnie Miejski Dom Kultury) – wrzesień 1970 r.



Restauracja „Basztowa” należąca wówczas do spółdzielni PSS „Społem”.



Miejski Dom Kultury, a obok napis propagandowy.

Fabryka Materiałów i Wyrobów Ściernych KORUND.

Pierwszy etap budowy zakładu zrealizowano w latach 1964-67. W drugim etapie, w latach 1968-1972, wybudowano Wydział Elektrokorundu. W ostatnim etapie budowy zwrócono uwagę na konieczność uzyskania narzędzi o wysokim standardzie światowym. Kupiono licencję od amerykańskiej firmy NORTON i w pierwszych dniach 1975 r. przystąpiono do budowy wydziału tarcz ściernych. Hale fabryczne postawiła w 1976 r., szwedzka firma BPA. W grudniu 1977 r. ruszyła produkcja. W 1978 r. kolski KORUND zatrudniał 2000 osób. Fabryka była ogromnym czynnikiem miastotwórczym.





Widok na wejście do Parku 600-lecia od ul. Garncarskiej
(czerwiec 1972 r.).



Budynek banku PKO przy ul. Zielonej (maj 1973 r.).



Pastorówka. W latach 1956-2013 główna siedziba Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej.

„Słynna” giełda na obecnej ul. B. Prusa (1986 r.).





Park Miejski im. St. Moniuszki.



Budynek Biblioteki, a w tle wejście do Parku 600-lecia od ul. Zielonej.



Nieistniejący już klasycystyczny dworek przy ul. Zielonej.
Przez jakiś czas zamieszkiwali w nim Romowie (sierpień 1986 r.).

Ulica Garncarska.





Budynek Szkoły Podstawowej nr 1 i obecny Skwer Wolności
(sierpień 1975 r.).

Szkoła Podstawowa nr 1. Na pierwszym planie pomnik
patrona szkoły St. Konarskiego (lipiec 1978 r.).





Szkoła Podstawowa nr 1 (lipiec 1975 r.).



Ulica Sienkiewicza (maj 1973 r.).



Widok na biurowiec dawnej Powiatowej Rady Narodowej. W 1975 r. zlikwidowano powiaty. Wtedy przeniosła się tam Prokuratura. Przez jakiś czas znajdowała się tam również siedziba Wojewódzkiego Związku Kółek i Organizacji Rolniczych oraz Wojewódzkiego Zarządu Inwestycji Rolniczych. W latach 1979-2001 znajdował się tutaj Urząd Miejski. W budynku był także Urząd Rejonowy. Na mocy reformy samorządowej z 1998 r. został on przekształcony w Starostwo Powiatowe w Kole i siedzibę Powiatu Kolskiego (czerwiec 1971 r.).



Budowa biurowca przy ul. Sienkiewicza (wiosna 1970 r.).



Ulica Toruńska.

Widok na skrzyżowanie ulicy 20 Stycznia z ul. Toruńską.





Ulica Mickiewicza i tył słynnego autobusu „Ogórek” marki JELCZ,
a po lewej autobus marki SAN (październik 1970 r.).



Ulica Toruńska (1969 r.).



Autobus turystyczny na ul. Mickiewicza.

Ulica Toruńska.





Ratusz (czerwiec 1986 r.).

Festyn w Lasku Komunalnym na Kaliskim Przedmieściu (lipiec 1967 r.).
U góry typowy napis propagandowy tej epoki.





Kolejka za papierem toaletowym do sklepu zabawkarsko-papierniczego
na Starym Rynku (dawniej Plac PZPR).



Ulica Kajki (wcześniej Okólna).



Ulica Rzeźnicza (wrzesień 1984 r.).



Kamienice i sklepy na Starym Rynku (czerwiec 1975 r.).



Widok na ul. Nowowarszawską i budowany pawilon handlowy.

Stary Rynek (czerwiec 1975 r.).





Klasztor OO. Bernardynów (maj 1975 r.).



Klasztor OO. Bernardynów
(maj 1975 r.).



Barka rzeczna regulująca rzekę Wartę (sierpień 1982 r.).

Barki i łodzie na Warcie (maj 1983 r.).





Ulica Kajki (dawniej Okólna) – lipiec 1987 r.



Ruiny zamku.



Nieistniejąca już pompa w pobliżu Ratusza. Na zdjęciu Paweł Adamkiewicz, syn Rocha Adamkiewicza.

Widok z wału na ul. Rzeźniczą (lipiec 1985 r.).





Ulica Nowowarszawska. Obok mebli Pan Sobiesiński prowadził naprawę rowerów i maszyn do szycia. Dzisiaj w tej pierzei jest sklep oraz punkty usługowe. Na pierwszym planie Paweł Adamkiewicz (sierpień 1963 r.).



Sielski widok nad Wartą.



Pawilon handlowy przy ul. Nowowarszawskiej. Na rogu znajdował się popularny sklep „Miś” (czerwiec 1971 r.).

Kolejka po papierosy do kiosku przy ul. Nowowarszawskiej (lato 1981 r.).





Ulica Nowowarszawska (wrzesień 1970 r.).



Panorama miasta (wrzesień 1970 r.).



Nieistniejąca już pompa na Starym Rynku.
Na zdjęciu Paweł Adamkiewicz i jego starszy brat Piotr
(kwiecień 1962 r.).



Dokarmianie łabędzi (luty 1976 r.).





Zabudowania przy obecnej ul. Wyszyńskiego przy kościele farnym
(sierpień 1982 r.).



Stary Rynek, a dalej ul. Mickiewicza i klasztor OO. Bernardynów (1970 r.).



Trochę wody dla ochłody (lipiec 1963 r.).
Plaża znajdowała się za siedzibą LOK.



Widok na Stary Rynek od ul. Nowowarszawskiej.





Prace przy rzece Warcie. Na drugim brzegu widać zabudowania Fabryki ZREMB (sierpień 1982 r.).

Dorożka na Starym Rynku. Ostatnim dorożkarzem w Kole był Pan Antoni Jaworski.





Stary Rynek, po lewej kiosk pani Jadwigi Bandych.



Ulica Mickiewicza.



Stary Rynek (1965 r.).

Panorama miasta z widokiem na kościół farny
oraz obecny budynek Urzędu Miasta.





Targ na Nowym Rynku. Obok budynek starego kina (1954 lub 1956 rok).



Pierwszy kołski basen.



Kościół farny (maj 1975 r.).



Widok na Stary Rynek od ul. Starowarszawskiej (1966 r.).



Targ na Nowym Rynku. W tle istniejąca do dzisiaj kamienica Nowy Rynek 15.

Piekarnia na Starym Rynku (1975 r.).





Budynek przy Starym Rynku 24. Skrzyżowanie Nowowarszawskiej
i Starego Rynku (kwiecień 1982 r.).



Widok na ul. Słowackiego. Po lewej sklep „Moda”.
Park jeszcze wówczas nie istniał (wrzesień 1970 r.).



Ruiny zamku (maj 1982 r.).

Klasztor OO. Bernardynów (sierpień 1975 r.).





Ratusz w trakcie remontu (maj 1986 r.).



Panorama miasta (czerwiec 1975 r.).



Zaulek obok restauracji „Basztowa”.

Restauracja „Ratuszowa” (1971 r.).





Stary Rynek. Po lewej stronie
widoczny parking dla motocykli.



Kawiarnia „Oaza”.



Napis propagandowy z okazji X zjazdu PZPR, znajdujący się pomiędzy ul. Mickiewicza a ul. Kajki (dawniej Okólna). Zjazd odbył się w dniach od 29 czerwca do 3 maja 1986 r.

Kamienica na Starym Rynku (sierpień 1984 r.).
Tutaj rodzina Adamkiewiczów mieszkała do 1989 r.





Klasztor OO. Bernardynów w Kole.



Panorama miasta (lipiec 1983 r.).

Klasztor OO. Bernardynów.





Klasztor OO. Bernardynów (maj 1983 r.).

Klasztor OO. Bernardynów w Kole (maj 1987 r.).





Pochód 1-majowy na Starym Rynku.



Procesja Bożego Ciała (1965 r.). Widok z okna domu Państwa Adamkiewiczów.



Procesja Bożego Ciała (1965 r.). Widok z okna domu Państwa Adamkiewiczów.



Ulica Sienkiewicza.



Widok z wieży ratuszowej na ul. Wschodnią.

Panorama miasta (maj 1975 r.).





Nieistniejący już hangar na terenie LOK. Pierwsi kursanci kursu szoferskiego (1945 lub 1946 rok).

Kolscy taksówkarze (maj 1984 r.).





Roch Adamkiewicz, lipiec 1996 r.



Gmina Miejska Koło
62-600 Koło
ul. Stary Rynek 1
www.kolo.pl
e-mail: um@kolo.pl

